

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології
Кафедра теорії і практики перекладу з англійської мови

**ФРАЗЕОЛОГІЗМИ АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ КОМЕДІЙНИХ ФІЛЬМІВ І
СЕРІАЛІВ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ**

Кваліфікаційна робота

На здобуття ОС «бакалавр»
студентки IV курсу
галузь знань 03 «Гуманітарні науки»,
спеціальності 035 «Філологія»,
спеціалізації 035.041 «Германські
мови та літератури (переклад
включно), перша – англійська)»,
ОПП «Переклад з англійської та
другої західноєвропейської мови»
Альбіни БЦАЙ

Науковий керівник:

асистент кафедри
теорії і практики перекладу з
англійської мови
Олексій ДЕЙКУН

«Допущено до захисту»
Протокол № 10 кафедри
теорії і практики перекладу з англійської мови
ННІФ від 30.05.2023

Завідувач кафедри _____ **Людмила СЛАВОВА**

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПІДВАЛИНИ ВИВЧЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ У СУЧАСНОМУ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ.....	6
1.1. Кіно- і телевізійний дискурси: особливості та диференційні ознаки.....	6
1.1.1. Фільми і серіали як компоненти кіно- і теледискурсів.	9
1.1.2. Жанри фільмів та серіалів: комедійний.....	10
1.2. Поняття фразеологічної одиниці: визначення та ознаки	12
1.3. Класифікація фразеологічних одиниць.....	15
1.4. Фразеологічні одиниці в комедійних фільмах та серіалах	21
Висновки до першого розділу.....	21
РОЗДІЛ 2. ВІДТВОРЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ В УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ СУЧАСНИХ АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ ФІЛЬМІВ ТА СЕРІАЛІВ	22
2.1. Способи перекладу фразеологічних одиниць	25
2.2. Відтворення фразеологічних одиниць в українськомовних перекладах сучасних англійськомовних фільмів та серіалів.....	28
2.2.1. Семантичне запозичення.	29
2.2.2. Синтаксичне уподібнення	33
2.2.3. Підбір аналога.....	36
2.2.4. Описовий переклад	40
2.2.5. Додавання і вилучення.	42
Висновки до другого розділу	46
ВИСНОВКИ.....	47
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	49
СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ.....	54
SUMMARY	55

ВСТУП

Учені з усього світу зацікавлені проблематикою розпізнавання фразеологічного звороту серед інших мовних одиниць, оскільки це становить велику складність для мовознавців-практиків та впливає на адекватність перекладу фразеологізмів. Науковці працюють над питанням розрізнення фразеологізму та словосполучення. Питання дефініції та класифікації фразеологічних зворотів є досі спірним. Воодночас специфіка перекладу фразеологізмів, зокрема відтворення семантики та експресивно-стилістичних функцій цих одиниць, втілилася в багатьох наукових працях.

Проблему перекладу фразеологізмів загалом розглядали Л. Авксентьєва, Н. Амосова, Я. Баран, В. Виноградова, С. Влахова, В. Гака, Т. Дьоміна, В. Жукова, М. Зарицький, Р. Зорівчак, В. Комісаров, О. Куніна, Л. Сміт, Л. Скрипник, В. Телія, А. Федорова, С. Флоріна, О. Чередниченко, Н. Шанський, тоді як практичні аспекти пошуку відповідників в англійській та українській мовах висвітлено в працях О. Герасімової, А. Зубрик, Я. Костіна, Б. Мовчан та ін.

Воодночас відтворенням фразеологізмів у кіно- і телевізійному дискурсі клопочуться мало наукових розвідок. Наприклад, учена Марія Фредді досліджує використання фразеологізмів у діалогах персонажів і як вони можуть впливати на риторику та експресивність фільмового діалогу [43]. Учені М. Галосо та Е. Мартін вивчають як фразеологізми використовуються у діалогах та монологів персонажів телесеріалів, зокрема у контексті розмовної мови; різноманітні аспекти використання фразеологізмів: їхнє значення, стилістичні особливості, експресивність та роль у побудові характерів [40].

Актуальність дослідження зумовлено спрямованістю перекладознавчих та лінгвістичних студій на вивчення англійськомовного кіно- та телевізійного дискурсу, зокрема тлумаченню фразеологічних одиниць українською мовою.

Мета дослідження полягає в аналізі способів перекладу фразеологізмів сучасних англійськомовних комедійних фільмів і серіалів українською мовою.

Мета роботи передбачає розв'язання таких **завдань**:

- ✓ визначити особливості й диференційні ознаки кіно- і телевізійного дискурсу;
- ✓ проаналізувати комедійний жанр фільмів та серіалів в аспекті перекладу;
- ✓ розглянути поняття та ознаки фразеологічних одиниць;
- ✓ надати класифікацію фразеологічних одиниць;
- ✓ висвітлити способи відтворення фразеологічних одиниць;
- ✓ виокремити найуживаніші способи тлумачення фразеологічних одиниць у фільмах та серіалах комедійного жанру.

Об'єкт дослідження — фразеологізми англійськомовних фільмів і серіалів комедійного жанру, а **предмет** — способи їхнього перекладу українською мовою.

Методи дослідження:

- Метод аналізу: застосований для вивчення фільмів і серіалів, виявлення особливостей дискурсу, розуміння контексту та використання фразеологізмів у них.
- Метод збору та аналізу фразеологічних одиниць: здійснено збір фразеологічних одиниць з англійськомовних фільмів і серіалів. Проаналізовано їх та виділені типи та особливості їх використання.
- Метод перекладу фразеологізмів: досліджено способи перекладу фразеологізмів з англійської на українську мову у фільмах і серіалах. Звернено увагу на різні стратегії перекладу та їх вплив на збереження гумористичного ефекту.
- Метод аналізу тлумачення фразеологізмів: вивчено найуживаніші способи тлумачення фразеологізмів у фільмах та

серіалах. Розглянуто контекстуальне значення пов'язані з їхнім вживанням.

- Компаративний аналіз: порівняно оригінальні фразеологізми з їхніми перекладами українською мовою, щоб виявити особливості перекладу та можливі відхилення від оригіналу.

Наукова новизна дослідження полягає у тім, що *вперше* здійснено аналіз способів перекладу фразеологічних одиниць сучасних англійськомовних фільмів та серілів комедійного жанру.

Практичне значення дослідження вбачаємо в поглибленні уявлень перекладознавства про способи та особливості перекладу фразеологізмів сучасних англійськомовних фільмів та серіалів комедійного жанру, а також у внеску до теорії фразеології, аудіовізуального перекладу, порівняльної стилістики, граматики та лексикології.

Матеріалом дослідження слугувало 109 англійськомовних фразеологізмів, дібраних із сучасних комедійних фільмів «Персонаж» (2021), «Нестримне весілля» (2023), «Фокус Покус 2» (2022), «Джуманджи: Наступний рівень» (2019), «У нас є привид» (2023), «Можливо так» (2023) у перекладі студії «HDrezka Studio»; а також із серіалів «Академія Амбрелла» (2019), «Містичний квест: Бенкет Круків» (2020), «Як я зустріла вашого батька» (2022) у тлумаченні студією «AdrianZP».

Перспектива дослідження полягає в подальшому аналізі та виокремленні способів перекладу фразеологічних одиниць сучасних фільмів та серіалів інших популярних жанрів.

Структура і обсяг дипломної роботи, визначені метою і завданнями, складаються зі вступу, двох розділів з підрозділами, висновків до кожного з розділів, загальних висновків, списку літератури (52 позиції, із них 16 іноземними мовами). Загальний обсяг роботи становить 53 сторінок, обсяг основного тексту — 45 сторінок, список використаних джерел — 6 сторінок, стислий виклад — 2 сторінки.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПІДВАЛИНИ ВИВЧЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ У СУЧАСНОМУ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ

1.1. Кіно- і телевізійний дискурси: особливості та диференційні ознаки

Дискурс — це сукупність мовних і текстуальних практик, які використовуються в процесі комунікації, щоб передати певні знання, ідеї та цінності. Він може бути спрямований на досягнення прагматичних цілей, таких як переконання або вплив на поведінку аудиторії, або на формування ідентичності індивіда в контексті соціального середовища [42, с. 115].

Дискурс може бути розглянутий як соціальний феномен [7, с. 7], який відображає культурні, історичні, політичні і інші соціальні контексти, а також використовувати різні види дослідження для аналізу і розуміння.

Типи дискурсу включають [42, с. 45-46]:

1. Публічний дискурс — це дискурс, який відбувається в громадському просторі і включає медійні дебати, політичні промови та інші види комунікації, які відбуваються в публічних місцях.
2. Академічний дискурс — це дискурс, який використовується у наукових дослідженнях, наукових публікаціях та академічній діяльності.
3. Медійний дискурс — це дискурс, який використовується у мас-медіа, таких як газети, журнали, телебачення та інтернет.
4. Дискурс ідентичності — це дискурс, який формує ідентичність індивіда, включаючи релігійну, культурну та національну ідентичність.
5. Дискурс влади — це дискурс, який використовується для управління, включаючи політичний дискурс, дискурс бізнесу та дискурс урядових інституцій.

Одним із різновидів медійного дискурсу є кіно- та телевізійний, що мають свої особливості та диференційні ознаки [15, с. 13], розглянуті нижче.

Кінодискурс є особливим видом мовленнєвої діяльності, оскільки він здійснюється через мову кінематографічного образу. Основними особливостями кінодискурсу є [37, с. 22]:

1. **Образність.** Кінодискурс передає інформацію не тільки за допомогою слів, а й за допомогою образів, що зображені на екрані.
2. **Емоційність.** Кінодискурс може викликати різні емоції у глядачів, незалежно від того, яка тема порушується в фільмі.
3. **Синхронізованість.** Кінодискурс передбачає синхронізацію звуку та зображення, що створює особливу атмосферу та підсилює ефект від перегляду фільму.

Телевізійний дискурс відрізняється від кінодискурсу тим, що він передається через телевізійні канали та зазвичай є більш доступним масовому глядачеві. Основними особливостями телевізійного дискурсу є [14, с. 14-16]:

1. **Інтерактивність.** Телевізійний дискурс може бути інтерактивним, тобто глядач може взаємодіяти з телевізором, наприклад, за допомогою пульта дистанційного керування.
2. **Неперервність.** Телевізійний дискурс є неперервним і зазвичай містить різні програми, новини, рекламні ролики тощо.
3. **Короткочасність.** Телевізійний дискурс, у порівнянні з кінодискурсом, характеризується короткочасністю, оскільки більшість програм мають обмежену тривалість.

Кіно- та телевізійні дискурси мають деякі диференційні ознаки. Основними з них є [14, с. 21]:

1. **Спосіб передачі інформації.** Кінодискурс передає інформацію через мову образу, тоді як телевізійний дискурс передає інформацію через мову слова.

2. Тривалість. Кінодискурс має довшу тривалість, оскільки фільми можуть тривати кілька годин, тоді як телевізійні програми зазвичай мають тривалість від кількох хвилин до години.
3. Аудиторія. Телевізійний дискурс адресований широкій аудиторії, тоді як кінодискурс може бути спрямований на конкретну цільову аудиторію.
4. Формат. Телевізійний дискурс має свій власний формат, який включає в себе різні види програм, рекламні ролики тощо, тоді як кінодискурс зазвичай має формат повнометражного фільму.

Одним з найважливіших мовних засобів в кіно- і телевізійному дискурсі є *лексика* [37, с. 12-13]. Використання різноманітних слів, термінів та виразів може допомогти створити певну атмосферу та передати настрій. Наприклад, у фільмах про космос часто використовують терміни, пов'язані з наукою та технологією, щоб допомогти створити вірогідний світ космічних подорожей.

Фразеологія є ще одним важливим мовним засобом в кіно- і телевізійному дискурсі. Використання стійких виразів та приказок може допомогти створити ефектний діалог, який запам'ятовується глядачам [37, с.27]. Один з найвідоміших прикладів фразеології в кіно є фраза "*I'll be back*" ("Я повернусь") з фільму «Термінатор» (The Terminator, 1984). Ця фраза відображає характерний стиль та волю до виконання своєї мети, незважаючи на будь-які перешкоди. Цей фразеологічний вираз став символом сили та непохитної впевненості головного героя і запам'ятовується глядачам як частина легендарного образу.

Грамматика також має важливе значення в кіно- і телевізійному дискурсі [30, с. 15]. Один із прикладів є у фільмі «Пірати Карибського моря: Прокляття Чорної перлини» (2003). Наведемо приклад: "*Me? I'm dishonest, and a dishonest man you can always trust to be dishonest. Honestly. It's the honest ones you want to watch out for, because you can never predict when they're going to do something incredibly... stupid.*" [37]. Дана граматична конструкція

допомагає описати характер та особливості героя. Ритміка діалогу, складні речення та зіткнення протилежних значень у цитаті Джека Спарроу допомагають відобразити його унікальну особистість та підсилюють комічність ситуації.

Розуміння вищевказаних особливостей дозволить краще орієнтуватися в світі сучасної культури та медіа, а також усвідомити, як медіа впливає на наше сприйняття світу.

Отже, дискурс є сукупністю мовних і текстуальних практик, які використовуються для комунікації та передачі знань, ідей та цінностей. Він відображає соціальні контексти і може мати прагматичні цілі. Розрізняють такі типи дискурсу, як публічний, академічний, медійний, дискурс ідентичності та дискурс влади. Кіно- та телевізійний дискурси мають свої особливості, такі як спосіб передачі інформації, тривалість, аудиторія та формат. У цих дискурсах використовуються різні мовні засоби, такі як лексика, фразеологія та граматики, що допомагають створити певну атмосферу, передати настрій та характер героїв.

1.1.1. Фільми і серіали як компоненти кіно- і теледискурсів.

Фільм — це художній твір, створений за допомогою кінематографічної техніки, що складається з послідовних кадрів, які відтворюються зі швидкістю більше 24 кадрів на секунду[38, с. 112].

Серіал — це художній твір, який складається з послідовних епізодів, що розкривають історію та персонажів [39, с. 65].

Фільми і серіали не тільки несуть розважальний характер, але і мають величезний внесок для суспільства, а їх вплив на формування суспільних та культурних настанов став предметом обговорення в науковій та популярній літературі [13, с. 35-36].

Існують *чотири аспекти* впливу фільмів та серіалів які розглянемо нижче [20, с. 23]. Розглянемо детальніше як фільми та серіали можуть

змінювати світогляди та впливати на культурні та ідентичні особливості суспільства:

Перший аспект впливу фільмів та серіалів на формування суспільних настанов пов'язаний з тим, як кіно та телебачення відображають світ. Фільми та серіали можуть показувати певну ідеологію, відносини між людьми, проблеми суспільства та культури [20, с. 24].

Другий аспект пов'язаний зі зміною культурних настанов. Фільми та серіали можуть впливати на погляди стилю життя, моди, музики, харчування та інші аспекти культури. Наприклад, у кіно та телебаченні можуть бути представлені різні культури, що допомагає людям більше розуміти інших та приймати їх як є [39, с. 107-109].

Третій аспект пов'язаний з вихованням молоді. Фільми та серіали можуть відігравати важливу роль у вихованні молоді, формуванні їхніх цінностей, світогляду та поглядів на суспільство [39, с. 109].

Четвертий аспект стосується культурних особливостей, є відображення в кіно- та теледискурсах історичних подій, фольклору, легенд та міфів, що відіграють велику роль у формуванні ідентичності народу [39, с. 149]. У фільмах і серіалах можуть бути відтворені відомі історичні події або зображено реалії життя національних меншин, що допомагає глядачеві збагатити свої знання про світ та історію.

Для відображення усіх цих аспектів дуже важливо підібрати правильні та ефективні інструменти. Одними з найголовніших інструментів є саме мовні засоби. Мовлення героїв відображає їхні характери, національні особливості, рівень освіти та соціального стану [13, с. 26].

Передусім стилістичні особливості мовлення героїв визначають їхні індивідуальність та характер [34]. Наприклад, герої детективних фільмів та серіалів часто використовують так звану «мову злочинців», що характеризується використанням арготизмів, жаргонних слів та фраз. На відміну від цього, герої історичних фільмів та серіалів можуть використовувати більш вишукану мову зі складними та архаїчними словами,

що відображає особливості мовлення того часу, у якому відбуваються події [40, с. 21].

Крім того, мовленнєвий етикет відіграє важливу роль у формуванні образу героя та його взаємодії з оточенням [20, с. 35].

Мовні засоби є одним із ключових елементів, що використовуються в кіно-і телевізійному дискурсах для створення образів та ефектів [34, с. 33]. Використання різних мовних засобів може допомогти режисерам та сценаристам досягти бажаного ефекту на глядача, викликати певні емоції та переконати в правильності тих чи інших поглядів.

Одним з найбільш ефективних мовних засобів є *діалоги між персонажами*. Наприклад, за допомогою діалогів можна показати конфлікт між персонажами, викликати сміх або сум, а також передати соціально-політичні теми [19, с. 44-46].

Інший важливий мовний засіб — це метафора. Вона дозволяє використовувати візуальні та смислові образи для передачі певної інформації або емоцій [6, с. 5].

Також мовні засоби можуть використовуватися для передачі настрою та емоцій. Наприклад, використання ритмічних речень, повільних планів та знімків можуть передати спокій, тоді як швидкі кадри, різні кольори та візуальні ефекти можуть передати напруження, страх чи небезпеку [28, с. 129-132].

Крім того, мовні засоби можуть впливати на переклад та інтерпретацію фільмів та серіалів [15, с. 102].

Отже, фільм та серіал — це кінематографічні форми мистецтва, що передають історії та ідеї через візуальні та звукові засоби. Фільми мають чітку структуру, тему та жанр, виступаючи самостійними творами. Серіали є довготривалими, складаються з епізодів, пов'язаних темою, персонажами та сюжетом.

1.1.2. Жанри фільмів та серіалів: комедійний

Жанр комедії займає одну з провідних позицій в кіноіндустрії та телевізійному виробництві. Він має величезний попит у глядачів, оскільки дає змогу розслабитись, розважитись та позбутись негативних емоцій.

Комедійний жанр — це жанр мистецтва, що передбачає створення гумористичного твору, зазвичай з метою розважити аудиторію [32, с. 25]. У сучасному світі комедійний жанр не обмежується лише фільмами та серіалами, а також представлений в ігрових медіа, коміксах, анімації та інших форматах.

Комедії можуть мати різну форму та тривалість. Наприклад, повнометражні комедії можуть мати тривалість від 1,5 до 2 годин, тоді як комедійні серіали складаються з великої кількості епізодів, кожний з яких має тривалість від 20 до 40 хвилин [20].

Комедійний жанр *охоплює різні види комедій*, кожен з яких має свої особливості та відмінності [17, с. 12]. Пропонуємо розглянути декілька з найбільш поширених видів комедій та їхніх диференційних ознак.

1. Сатира — це комедійний жанр, який має на меті висміяти негативні аспекти суспільства та поведінки людей. Сатири можуть бути розділені на політичні, соціальні, моральні та інші типи в залежності від теми, яку вони ставлять на порівняння [21, с. 15].
2. Фарс — це жанр комедії, який спрямований на створення безумовного гумору та смішних ситуацій. У фарсі часто використовуються елементи неправдоподібної дії та переслідування, а також незвичайні та нелогічні ситуації [39]. Фарси зазвичай мають світлий тон та доброзичливу атмосферу, що робить їх відмінним варіантом для розважального кіно [21, с. 16].
3. Романтична комедія — це жанр комедії, який фокусується на відносинах між людьми та взаєминах між ними. Романтичні комедії часто включають у себе різні теми, такі як кохання, шлюб, дружба та інші [14, с. 7].
4. Пародія — це комедійний жанр, який має на меті моделювати та висміювати існуючі твори, фільми та серіали. Пародії часто містять елементи

гумору та сатири, а також інші жанри комедії, такі як фарс та чорна комедія [39].

5. Чорна комедія — це жанр комедії, який використовує темну та макабрістську гумористичну тематику. У чорних комедіях зазвичай міститься гострий та провокаційний гумор, який часто базується на висміюванні небезпечних та несмішних тем, таких як насильство, смерть та інші [39].

Кожен з цих видів комедій має свої унікальні особливості та стиль гумору, які роблять їх відмінними один від одного. Залежно від тематики та стилю гумору, різні види комедій можуть відповідати на різні потреби аудиторії та створювати різні настрої та емоції [14, с. 5].

Отже, комедія — це жанр, який дозволяє глядачам посміятися над життєвими ситуаціями. Комедії можуть бути дуже різними за стилем, формою та тематикою, але майже всі вони мають спільну мету — зробити людей щасливішими.

До жанрів комедії належать п'ять жанрів, як-от сатира — характеризується тим, що може висміяти негативні аспекти суспільства та поведінки людей; фарс — характеризується тим, що спрямований на створення безумовного гумору та смішних ситуацій; романтична комедія — характеризується тим, що фокусується на відносинах між людьми та взаєминах між ними; пародія — характеризується тим, що може висміювати існуючі твори, фільми та серіали; чорна комедія — характеризується тим, що використовує темну та макабрістську гумористичну тематику.

1.2. Поняття фразеологічної одиниці: визначення та ознаки

Фразеологічна одиниця — це стійка комбінація слів або фраз, яка має фіксований зміст, відмінний від значення окремих складових слів, і використовується як єдине ціле [31].

Фразеологізми є стійкими зворотами, які характеризуються не тільки семантичною злитістю компонентів та цілісністю значення, але й автоматичним відтворенням у мовленні. Це робить їх особливо корисними в роботі засобів масової комунікації, які намагаються передати багато повідомлень в стислій формі [19, с.12].

Основними ознаками фразеологічної одиниці є її *стійкість* та *неперекладність*. Сстійкість означає, що фразеологічна одиниця має фіксований вигляд та смисл, який зберігається в мовленні з покоління в покоління. Неперекладність означає, що фразеологічна одиниця не може бути перекладена на іншу мову буквально, а її смисл може бути переданий тільки за допомогою аналогій та еквівалентів [8, с. 55-56].

Дослідження фразеологічних одиниць допомагає зрозуміти різноманітність і особливості мови та культури народу, а також дозволяє поглибити знання про семантику, структуру та історію мови. Вивчення фразеологічних одиниць також має практичне застосування у вивченні мови як іноземної, адже допомагає зрозуміти культурні та історичні контексти, в яких вживаються різні вирази [10, с. 8-9].

У практичному плані, дослідження фразеологічних одиниць має важливе значення для лінгвістики, мовознавства, культурології, літературознавства та перекладознавства. Вивчення фразеологічних одиниць допомагає розвивати мовну культуру та збагачувати словниковий запас, що є важливим для ефективного спілкування та комунікації [36, с. 7].

Досліджуючи властивості фразеологічної одиниці, можемо виокремити такі її *функції* [10, с. 25-28]:

А. Семантичні функції

1. Значення фразеологічної одиниці: фразеологічні одиниці мають власне значення, відмінне від значень окремих слів, з яких вони складаються. Фразеологізми можуть мати фігуральне значення або бути перенесеними з відповідного контексту.

2. Функція збільшення експресивності мовлення: вживання фразеологізмів дозволяє підсилити виразність мовлення, надати йому емоційності та виразності.

3. Функція збільшення точності мовлення: вживання фразеологізмів дозволяє уникнути неточного вживання слів та виразів, що може призвести до невірного розуміння мовлення.

4. Функція збільшення економії мовленнєвого матеріалу: вживання фразеологізмів дозволяє замість декількох слів використовувати одну фразеологічну одиницю, що сприяє економії мовленнєвого матеріалу.

В. Синтаксичні функції

1. Функція зв'язку між складовими мовленнєвого вислову: фразеологічні одиниці виконують функцію зв'язку між окремими складовими мовленнєвого вислову, допомагаючи утворити логічну послідовність мовлення.

2. Функція підсилення інтонавального ефекту мовлення: вживання фразеологізмів може допомогти підсилити інтонавальний ефект мовлення, надати йому емоційності та виразності.

С. Фонетичні функції

1. Функція виокремлення фразеологізму в мовленні: Фразеологічні одиниці можуть мати фонетичні особливості, які відрізняють їх від інших слів у мовленні. Наприклад, фразеологізми можуть мати певний інтонаційний звуковий рис, який допомагає їх виділити в мовленні і підкреслити їх значення.

2. Функція створення емоційного ефекту мовлення: Фразеологічні одиниці можуть мати фонетичні особливості, які допомагають створювати емоційний ефект в мовленні. Наприклад, за допомогою ритміки та інтонації фразеологізм може передати емоційний стан говорця, такий як радість, сум, обурення тощо.

Д. Етимологічні функції

1. Походження фразеологічних одиниць: Фразеологічні одиниці можуть мати цікаве походження, яке відображає історію та культуру певної мови.

Наприклад, деякі фразеологізми можуть походити з міфології, історії, літератури тощо. Вивчення походження фразеологічних одиниць допомагає збагатити мовлення, розширити знання про культуру та історію мови.

2. Функція збагачення лексичного запасу мовлення: Фразеологічні одиниці можуть мати високу експресивність та точність значення, що допомагає збагатити лексичний запас.

Е. Співвідношення з іншими мовними одиницями

1. Функція лексичного зв'язку відноситься до однієї з основних функцій фразеологічної одиниці. Фразеологічна одиниця може з'єднуватися з іншими словами в мовленні, що допомагає забезпечити їх логічний зв'язок та зрозумілість для співрозмовника.

2. Функція культурного зв'язку відноситься до того, як фразеологічні одиниці відображають культурні особливості та традиції. Фразеологічні одиниці можуть також відображати національні характеристики та менталітет.

Отже, фразеологічні одиниці є стійкими зворотами, які мають фіксований вигляд та смисл, який зберігається в мовленні з покоління в покоління. Основними ознаками фразеологічної одиниці є її стійкість та неперекладність. Також ФО виконують такі функції: семантичні – збільшення експресивності, точності мовлення та економії мовленнєвого матеріалу; синтаксичні функції — підсилюють інтональний ефект мовлення; фонетичні — виокремлюють фразеологізми в мовленні та створюють емоційний ефект; етимологічні — збагачують лексичний запас мовлення; та співвідношення з іншими мовними одиницями — з'єднується з іншими словами в мовленні.

1.3. Класифікація фразеологічних одиниць

Класифікація фразеологічних одиниць є важливим етапом їх вивчення та дослідження [36, с. 5]. Цей підрозділ роботи присвячений розгляду

основних класифікацій фразеологічних одиниць, які використовуються в лінгвістичній теорії та практиці.

Формальний підхід до класифікації фразеологічних одиниць базується на *граматичних та лексичних характеристиках* цих одиниць. За цим підходом фразеологічні одиниці можуть бути поділені на кілька категорій в залежності від їхньої будови, зокрема [15, с. 17]:

1. Словосполучення — фразеологічні одиниці, які складаються з двох або більше слів та зберігають своє значення лише як єдина одиниця. Наприклад, "*to kick the bucket*" — померти.
2. Фразові дієслова — фразеологічні одиниці, які складаються з дієслова та інших слів та мають специфічне значення, відмінне від лексичного значення дієслова. Наприклад, "*to kick the habit*" — позбутися звички [3].

Семантичний підхід до класифікації фразеологічних одиниць заснований на смислових характеристиках цих одиниць. За цим підходом фразеологічні одиниці можуть бути поділені на кілька категорій в залежності від їх значення, зокрема [15, с. 17]:

1. Ідіоми — фразеологічні одиниці, які мають складне значення, не пов'язане з лексичним значенням окремих слів, з яких вони складаються. Наприклад, "*horse around*" (значення: клеяти дурня).
2. Фразеологічні одиниці зі значенням переносного використання — фразеологічні одиниці, які мають переносне значення, яке може бути використане в різних контекстах. Наприклад, "*to have a chip on one's shoulder*" — бути легко роздратованим [4].

Комбінований підхід використовує як формальні, так і семантичні характеристики для класифікації фразеологічних одиниць. За цим підходом фразеологічні одиниці можуть бути поділені на декілька категорій [38, с. 40-41], наприклад, на ідіоми (наприклад, "*кров із носа*" — від перенапруження, фізичної напруги), фразеологізми (наприклад, "*взяти в руки*" — взяти на себе обов'язки), стереотипні звороти (наприклад, "*у зеленому гаї*" — в саді, в лісі) та інші.

Наприклад, фразеологічна одиниця *"to let the cat out of the bag"* (викрити таємницю) є ідіомою, тому що її переклад зі значенням слів окремо не дає змоги зрозуміти значення в цілому [15, с. 17]. Фразеологічна одиниця *"to kick the bucket"* (піти з життя) є евфемізмом [5, с. 9], тому що замість прямого та грубого вислову використовується загальноприйняте слово *"bucket"*, яке має абстрактне значення.

Кожен з цих підходів має свої переваги та недоліки, тому використовується в залежності від завдання або цілей дослідження [23, с. 52].

Основні типи фразеологічних одиниць за семантикою — це фразеологічні одиниці з прямим значенням, фразеологічні одиниці з переносним значенням та фразеологічні одиниці зі значенням переходу [23, с. 52-54].

1. Фразеологічні одиниці з прямим значенням передають звичайне, пряме значення слів у складі фразеологічної одиниці. Наприклад:

- *"black and white"* — пряме значення "чорний та білий"
- *"a penny for your thoughts"* — пряме значення "пенні за твої думки"

2. Фразеологічні одиниці з переносним значенням використовуються в переносному сенсі, тобто їх значення не пов'язано з прямим значенням складових слів. Наприклад:

- *"to be on cloud nine"* — перен. "бути в захваті"
- *"to have a frog in one's throat"* — перен. "заговорити хрипко"

3. Фразеологічні одиниці зі значенням переходу мають дві різні інтерпретації залежно від контексту, у якому вони вживаються. Наприклад:

- *"to hit the nail on the head"* — пряме значення "вдарити цвях точно в голівку", перен. "сказати щось точне, влучне"
- *"to take the bull by the horns"* — пряме значення "взяти бика за роги", перен. "прийматися за роботу рішуче і енергійно"

Така класифікація дає можливість краще розуміти семантику фразеологічних одиниць та їх вживання в мовленні [23, с. 54].

Класифікація фразеологічних одиниць за етимологією включає в себе наступні категорії [24, с. 21]:

1. Фразеологічні одиниці іноземного походження — це фразеологізми, які прийшли з інших мов і закріпилися в англійській мові.

Наприклад:

- *Faux pas* (французького походження) — невдала поведінка, неухважні дії, які можуть завдати шкоди репутації;

- *Alma mater* (латинського походження) — університет або коледж, в якому людина навчалася;

- *Файно* (взяте з німецької мови ("fein")) — гарно, прекрасно [5];

2. Фразеологічні одиниці родового вжитку — це фразеологізми, які виникли в межах англійської мови. Вони можуть бути створені шляхом злиття слів, за допомогою метафоричного перенесення значення або побудовані на основі англійських прислівників, прикметників та іменників.

Наприклад:

- *Break a leg* — побажання успіху, яке використовують перед виступом або важливою подією;

- *To be in hot water* — бути в складному становищі або в проблемах [22, с. 9];

3. Фразеологічні одиниці з народної мови — це фразеологізми, які мають своє походження в народній мові і були запозичені в англійську мову.

Наприклад:

- *To have a bee in one's bonnet* — мати необґрунтований інтерес до чогось;

- *To kill two birds with one stone* — зробити дві речі одночасно;

- *Бити баклуши* — неробствувати, не займатися корисною діяльністю;

- *Накинутися з гаком* — висловлювати звинувачення з підозрою [29].

Також фразеологічні одиниці можуть бути класифіковані за походженням [38, с. 40-41]:

1. Фразеологічні одиниці з біблійного походження — це вирази, які виникли з алегорій та історій Біблії, і є часто вживаними в англomовному світі. Деякі з них включають:

- *"на Аврама тиєниця"* (несподіваний більший дохід або користь)
- *"the writing on the wall"* (попередження про приближення кінця)
- *"a labor of love"* (робота, зроблена з любов'ю) [38]

2. Фразеологічні одиниці з міфологічного походження — це вирази, які походять з міфології давніх цивілізацій та мають міфологічне значення.

Наприклад:

- *"Achilles' heel"* (недолік або слабкість, яка може спричинити крах)
- *"to open Pandora's box"* (викликати проблеми, що не можна врегулювати)
- *"Herculean task"* (важка та виснажлива робота) [3]

3. Фразеологічні одиниці з історичного походження — це вирази, які виникли з історичних подій або персонажів. Наприклад:

- *"to cross the Rubicon"* (взяти на себе неповоротну відповідальність)
- *"Waterloo"* (поразка, крах)
- *"не битий і не ковтаний"* (фразеологізм, що походить з історії правління князя Володимира Великого, коли він обрав для війська кращих молодих людей, які не були ні битими, ні ковтаними) [30]

4. Фразеологічні одиниці з культурного походження — це вирази, які пов'язані з конкретною культурою або традиціями. Наприклад:

- *"to break the ice"* — (знайомитись, покращити взаємини)
- *"на ниточках"* — (дуже уважно слідкувати за чимось)
- *"зубами-нігтями"* — (дуже наполегливо боротися за щось) [30]

Отже, у цьому розділі було розглянуто важливість класифікації фразеологічних одиниць. Викладено формальний та семантичний підходи до

класифікації. Зазначено, що формальний підхід базується на граматичних та лексичних характеристиках, а семантичний — на смислових характеристиках. Розглянуто комбінований підхід, що використовує обидва види характеристик. Наведено приклади різних категорій фразеологічних одиниць, таких як словосполучення, фразові дієслова, ідіоми та фразеологічні одиниці зі значенням переносного використання. Класифікація фразеологічних одиниць за семантикою включає три основні типи: з прямим значенням, з переносним значенням та зі значенням переходу. Ця класифікація допомагає краще розуміти будову та значення фразеологічних одиниць, що є важливим для їх використання в мовленні та дослідженні мови загалом.

1.4. Фразеологічні одиниці в комедійних фільмах та серіалах

Фразеологічні одиниці є важливою частиною *мовного складу* комедійних фільмів та серіалів, адже допомагають передати характер героя, його настрій та емоції, а також підкреслюють жанр комедії [13, с. 44].

Використання фразеологізмів може впливати на розвиток сюжету. Наприклад, у випадку, коли один з персонажів використовує фразеологізм, що не зрозумілий іншим персонажам, це може спричинити непорозуміння або жарт, що в свою чергу допоможе розвивати сюжет [2, с. 15].

Наприклад, у комедії "Дурні баби" часто зустрічається фразеологізм "*вистри кухлу*", що означає забути про щось неприємне або невдалий досвід. У серіалі "Друзі" популярна фраза "*How you doin'?*" (як справи?), яка стала символом персонажа Джої.

Фразеологізми в комедійних фільмах та серіалах можуть також містити в собі гумористичні гримаси, міміку та жести. Вони допомагають створити смішний образ героя та зробити його більш запам'ятовуваним [37, с. 35].

Фразеологічні одиниці в комедіях можна класифікувати за їхнім *видом*. Основні види фразеологічних одиниць, які можна знайти у комедіях, охоплюють такі:

Ідіоми: можуть бути частинами діалогу між персонажами, а також можуть використовуватися у заголовках чи назвах фільмів [13, с. 16]. Наприклад, "*to spill the beans*" (розкрити секрет).

Фразеологічні групи: групи слів, які утворюють фразеологізм зі спільним значенням. Ці групи можуть включати ідіоми або просто висловлювання, що є стандартними в певній мовній спільноті. Наприклад, "*the whole nine yards*" (всі деталі чогось), "*to beat around the bush*" (обходити головне питання).

Фразові дієслова: дієслова, які мають специфічне значення, яке не можна вивести зі значення окремих слів. Ці дієслова можуть бути важливими для розвитку сюжету комедії, оскільки вони можуть висвітлювати дії персонажів. Наприклад, "*to chicken out*" (відступати, коли виникає необхідність бути мужнім), "*to pull off*" (вдало виконати щось складне) [2, с. 15].

Фразові прикметники та прислівники: слова, які використовуються для описування характеру чи дій персонажів. Вони можуть бути важливими для характеристики персонажів, а також для створення гумористичного ефекту [6, с. 6]. Наприклад, "*over the top*" (надто екстравагантний), "*like a bull in a china shop*" (необережний, як бик в чайній лавці).

Іншим видом фразеологізмів у комедіях є **іронічні висловлювання**, що дозволяють показати персонажів з нової сторони та підкреслити їхні особливості [34, с. 10]. Також у комедіях часто вживаються **каламбури та ігри словами**, які створюють комічний ефект та підсилюють гумористичний настрій [39, с. 22].

Отже, види фразеологічних одиниць у комедіях різноманітні та включають в себе як стандартні фразеологізми, так і іронічні висловлювання, каламбури та ігри словами. Вони впливають на розвиток сюжету та

характеристику персонажів, допомагають створювати гумористичний ефект та підсилюють комічний настрій.

Висновки до першого розділу

Дискурс — це широке поняття, яке описує спосіб вираження та організацію мовлення, він включає в себе способи структурування мовних одиниць, вибір лексичних та граматичних засобів. Дискурс може мати різні види, включаючи комедійний, який відрізняється своєю гумористичною спрямованістю. У комедійних серіалах та фільмах використовуються специфічні фразеологізми, які допомагають створити гумористичний ефект та підкреслити характер персонажів.

Медійний дискурс відноситься до комунікації, що відбувається у мас-медіа. Він включає в себе використання специфічних мовних засобів та структур, які характерні для журналістики, реклами, політичних дебатів та інших медійних форматів. Один із різновидів медійного дискурсу — є кіно-і телевізійний дискурс. Він використовує мовленнєві засоби, що властиві кіно-та телевізійній сферам, для передачі інформації, розважальних ефектів, емоційного зв'язку тощо.

Із найпопулярніших жанрів у кіно та телевізії можна виокремити комедійний жанр, який переважно представлено комедійними фільмами та серіалами, що пропонують легку, гумористичну атмосферу, кумедні ситуації та діалоги.

Фільм є художнім твором, який створюється за допомогою фіксації послідовності зображень, звуку та інших елементів, що розповідають історію або передають певні ідеї. Водночас серіал — формою телевізійного або інтернет-видання, що складається з низки епізодів. Ця форма дозволяє глибше вивчати теми, розкривати складні сюжети та викликати зацікавлення глядачів.

Фразеологізми є висловами або словосполученнями, які мають фіксовану, неоднозначну семантику і використовуються в мовленні для передачі конкретного значення або образного висловлювання. Розуміння функцій та особливостей вживання фразеологізмів у цих медіа дозволить

краще зрозуміти мовну культуру та ідентичність нації, а також сприятиме більш точному перекладу кіно- та телевізійних текстів.

РОЗДІЛ 2. ВІДТВОРЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ В УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ СУЧАСНИХ АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ ФІЛЬМІВ ТА СЕРІАЛІВ

У цьому розділі будуть розглянуті різні способи перекладу фразеологічних одиниць, зокрема, переклад з використанням аналогів, семантичного запозичення, синтаксичного уподібнення, описовий переклад, та переклад за допомогою додавання і вилучення. Водночас буде надано приклади та пояснення кожного з цих способів, щоб допомогти перекладачам зрозуміти, як ефективно перекладати фразеологічні одиниці з англійської мови на українську.

2.1. Способи перекладу фразеологічних одиниць

Фразеологічні одиниці є важливою складовою будь-якої мови, оскільки вони передають особливості національного менталітету та культури.

У цьому розділі будуть розглянуті різні способи перекладу фразеологічних одиниць. Будуть надані приклади та пояснення кожного з цих способів, щоб допомогти перекладачам зрозуміти, як ефективно перекладати фразеологічні одиниці з англійської мови на українську.

Передусім пропонуємо розглянути докладніше та схарактеризувати наявні способи відтворення фразеологічних одиниць, котрі охоплюють переклад з використанням аналогів, семантичного запозичення, синтаксичного уподібнення, описовий переклад і тлумачення за допомогою додавання і вилучення

Семантичне запозичення — це спосіб перекладу фразеологічних одиниць, який полягає в тому, щоб вживати в перекладі слів або виразів, які

мають схожий з оригіналом семантичний зміст, але не є прямим еквівалентом оригіналу.

Цей спосіб перекладу використовується в тих випадках, коли фразеологічна одиниця має унікальне значення, яке важко передати за допомогою прямого перекладу, або коли перекладач не може знайти точного еквівалента в мові, на яку перекладається текст. Зазвичай такий переклад базується на аналогії між двома мовами, в яких вживаються подібні вирази або слова з подібним значенням [12].

Наприклад, фразеологічна одиниця "взяти на руки" в українській мові може бути перекладена на англійську як "pick up", хоча прямий переклад "take on hands" не передає ту ж саму ідею. У такому випадку, перекладач використовує семантичне запозичення, замість прямого перекладу, для того, щоб передати суть фразеологічної одиниці і зберегти її особливості.

Синтаксичне уподібнення є одним із способів перекладу фразеологічних одиниць. Він полягає в тому, що перекладач використовує в прийнятому мовленні такі ж синтаксичні конструкції, які вживаються в джереловій мові для вираження аналогічного значення фразеологічної одиниці. Тобто, при перекладі фразеологічної одиниці з джерелової мови на мову перекладу, перекладач старається знайти в мові перекладу конструкцію, яка буде максимально близькою за значенням і формою до конструкції, що вживається в джереловій мові. Це дозволяє зберегти в перекладі фразеологічної одиниці семантику, стилістичну та емоційну забарвленість, що має значення для відтворення мовленнєвого портрета автора [12].

Проте, не завжди можна застосувати синтаксичне уподібнення при перекладі фразеологічних одиниць, оскільки різні мови мають різні синтаксичні конструкції і не завжди є можливість знайти точний еквівалент у мові перекладу. У таких випадках перекладачі можуть використовувати інші способи перекладу, такі як переклад на основі еквівалентності семантики, контекстуальний переклад або переклад з використанням пояснень.

Підбір аналога — це спосіб перекладу фразеологічних одиниць, що полягає в пошуку в мові перекладу аналогічних виразів, які мають близьке або ідентичне значення фразеологічній одиниці джерелової мови.

Для того, щоб успішно використати цей спосіб, перекладач повинен мати добру знайомість з культурою і традиціями країни, мовою якої він перекладає. Це дає можливість знайти аналогічний вираз, який містить ті ж самі конотації та виразові засоби, що і фразеологічна одиниця джерелової мови [12].

Наступний спосіб перекладу фразеологічних одиниць — **додавання і вилучення**. Ці способи використовуються для забезпечення точності і якісної передачі значення фразеологізмів з однієї мови на іншу.

Додавання полягає у включенні додаткових слів або виразів у переклад фразеологізму, щоб краще передати його значення. Наприклад, англійський вислів "to be on cloud nine" можна перекласти як "бути в захваті" з додаванням слова "захваті", яке українській мові виражає те саме значення, що й англійський вислів.

Вилучення, з іншого боку, передбачає видалення зайвих слів або виразів з фразеологізму, які можуть спотворювати його значення. Наприклад, українськомовний вислів "брати за серце" можна перекласти як "бути обережним" з вилученням слова "серце", яке в англійській мові не використовується для вираження такого значення.

Важливо розуміти, що додавання і вилучення може бути необхідним не лише для точного перекладу фразеологічних одиниць, але і для збереження їхньої природності та стилістичної відповідності [12].

Описовий переклад фразеологічних одиниць — це процес перекладу стійких виразів, які мають нестійкий перекладовий еквівалент в іншій мові. Фразеологічні одиниці включають у себе ідіоми, приказки, прислів'я та інші вирази, що відрізняються від простих слів тим, що їх не можна перекласти дослівно без втрати смислу.

У процесі описового перекладу фразеологічних одиниць, перекладач повинен докладно вивчити та зрозуміти значення та контекст вживання фразеологічної одиниці в джереловій мові. Далі, перекладач повинен знайти еквівалентну фразеологічну одиницю в цільовій мові, яка максимально точно передає той самий сенс та вираження, що й у джереловій мові. У разі відсутності точного еквіваленту, перекладач може використовувати заміну аналогічним виразом, що має близьке значення та використовується в подібних контекстах [12].

Отже, існує п'ять способів перекладу фразеологічних одиниць. Семантичне запозичення — перекладач використовує слова або вирази, які мають схожий семантичний зміст з оригінальною фразеологічною одиницею, але не є прямим еквівалентом. Синтаксичне уподібнення — перекладач використовує синтаксичні конструкції, які аналогічні до тих, що вживаються в джереловій мові, щоб передати аналогічне значення фразеологічної одиниці.

Підбір аналога — перекладач шукає аналогічні вирази в цільовій мові, які мають близьке або ідентичне значення фразеологічній одиниці джерелової мови. Додавання і вилучення. Ці способи використовуються для забезпечення точності та якісного передачі значення фразеологічних одиниць. Описовий переклад — включає у себе ідіоми, приказки, прислів'я та інші вирази, що відрізняються від простих слів тим, що їх не можна перекласти дослівно без втрати смислу.

2.2. Відтворення фразеологічних одиниць в українськомовних перекладах сучасних англійськомовних фільмів та серіалів

У зв'язку зі стрімким розвитком кінематографу та стрімкою популярністю англійськомовних фільмів та серіалів, виникає потреба відтворення фразеологічних одиниць українською мовою [13, с. 80]. Основною метою цієї роботи є вивчення та порівняння фразеологічних одиниць, що

використовуються в англomовномовних фільмах та серіалах і їх перекладів на українську мову.

Аналіз фразеологічних одиниць в українськомовних перекладах комедійних англійськомовних фільмів та серіалів вимагає застосування різних способів перекладу. Для аналізу було взято приклади фразеологічних одиниць з фільмів та серіалів, у перекладі яких було використано зазначені раніше перекладацькі способи: семантичне запозичення, синтаксичне уподібнення, підбір аналога, описовий переклад, додавання і вилучення.

У цьому підрозділі будуть розглянуті 45 фразеологізмів, дібраних із таких **сучасних фільмів**:

- "Free Guy (Персонаж)" (2021),
- "Нестримне весілля" (Shotgun Wedding) (2023),
- "Фокус Покус 2" (Hocus Pocus 2) (2022),
- "Джуманджи: Наступний рівень" (Jumanji: The Next Level) (2019),
- "У нас є привид" (We Have a Ghost) (2023);

а також серіалів:

- "Академія Амбрелла" (The Umbrella Academy) (2019),
- "Містичний квест: Бенкет Круків" (Mythic Quest: Raven's Banquet) (2020),
- "How i met your father" (Як я зустріла вашого батька) (2022).

2.2.1. Семантичне запозичення.

Розглянемо використання фразеологічних одиниць, які були перекладені з англійської на українську за допомогою способу **семантичного запозичення**, яке розуміємо як процес запозичення фразеологічних одиниць (стійких виразів, фразеологізмів) з однієї мови до іншої [31].

Звернемо увагу на контекст та семантику вживаних слів для правильного перекладу.

"Oh, sisters, haven't lost my touch." — *"Сестри, ще не втратила навичок."* (Фокус Покус 2)

У цьому реченні вжито фразеологічну одиницю *"haven't lost my touch"*, що означає, що особа ще має навички та здібності в певній справі. Це можна перекласти на українську за допомогою семантичного запозичення, використовуючи аналогічний вираз "не втративши майстерності".

"Embattled founder Soonami game Antwan Hovachelik finds himself in the crosshairs." — *"Викритий застовник Soonami game Антуан Ховачелік потрапив під шквал критики."* (Персонаж)

Тут було вжито фразеологічну одиницю *"in the crosshairs"*, яка означає, що особа опинилася в центрі уваги та може бути піддана критиці. Це можна перекласти на українську за допомогою семантичного запозичення, використовуючи вираз *"потрапив під шквал критики"*.

"Oh, sew up your lips, you pious, pompous dunderhead." — *"Заший собі губи, набожний, помпезний бовдуре!"* (Фокус Покус 2)

У цьому реченні вжито фразеологічну одиницю *"sew up your lips"*, яка вживається для висловлення обурення на когось, хто говорить занадто багато або непристойно. Це можна перекласти на українську за допомогою семантичного запозичення, використовуючи вираз *"заший собі губи"*, який вживається для висловлення обурення на когось, хто говорить занадто багато або непристойно.

Також, в реченні вжито фразеологічні одиниці *"pious"* та *"pompous dunderhead"*, які вживаються для опису людей, які поводяться занадто самовпевнено та з надмірним чином показують свою релігійність. Для вірного перекладу на українську можна використати семантичне запозичення, переклавши фразеологічні одиниці як *"набожний"* та *"помпезний бовдур"*.

"I mean, Sophie's book nook literally sent shivers down my spine..." — *"Я маю на увазі, що книжкова полиця Софі буквально викликала у мене мурашки по шкірі..."* (Як я зустріла вашого батька)

У цьому випадку фраза "*sent shivers down my spine*" є поширеною англійською ідіомою, використовуваною для опису почуття страху або збудження. Щоб перекласти це на українську мову, використовуючи семантичне запозичення, ми можемо запозичити слова "*мурашки по шкірі*", які є аналогічною ідіомою, використовуваною для вираження того ж почуття.

"...we were abruptly shut down, and the agency threw me under the proverbial bus. A sacrificial lamb." — "...нас раптово закрили, а мене управління зробило цаном-відбувайлом. Жертовним ягням." (У нас є привид)

Фраза "*threw me under the proverbial bus*" є поширеною англійською ідіомою, яка використовується для опису ситуації, коли когось звинувачують або змушують взяти провину на себе за те, чого він не скоював. Щоб перекласти це українською мовою, використовуючи семантичне запозичення, ми можемо запозичити вираз "*цан-відбувайло*", який є аналогічною ідіомою, використовуваною для опису когось, кого змушують брати провину на себе за щось.

Фразу "*sacrificial lamb*" також можна перекласти з використанням семантичного запозичення як "*жертовне ягня*", що є поширеною українською ідіомою, яка використовується для опису когось, кого приносять в жертву заради загального блага.

"*Ghost rights are human rights.*" — "*Права привидів - це права людини.*" (У нас є привид)

У цьому реченні фраза "*ghost rights*" є буквальним перекладом з англійської, але в українській мові вона не має такого ж ідіоматичного значення. Щоб перекласти це речення за допомогою семантичного запозичення, ми можемо запозичити вираз "*даєш права як у людини*", яке є поширеною українською ідіомою, що використовується для опису основних прав людини. Роблячи таким чином, ми можемо передати те саме повідомлення, що й оригінальне речення.

"*You're the cat burglar.*" — "*Ви ж взломниця.*" (Джуманджи: Наступний рівень)

Фраза "cat burglar" є поширеною англійською ідіомою, яка використовується для опису того, хто вривається в будівлі з метою крадіжки. Щоб перекласти це на українську мову, використовуючи семантичне запозичення, ми можемо запозичити слово "зломниця", яке є аналогічною ідіомою, використовуваною для опису того, хто вламається в будівлю з метою крадіжки. Таким чином, ми можемо передати те саме повідомлення, що й оригінальне речення.

"You see, our worst nightmare has come to pass, for Jurgen the Brutal has returned." — "Отже, наш найбільший кошмар став реальністю, адже повернувся Йорген Безжальний." (Джуманджи: Наступний рівень)

Речення містить фразеологічну одиницю "our worst nightmare has come to pass" — "наш найгірший кошмар став реальністю". При перекладі було використано спосіб семантичного запозичення, де слова "worst" і "nightmare" замінено на відповідні українські еквіваленти, а фразу "has come to pass" перекладено як "сталось".

"You got mud in your ears, boy?" — "Ти оглух, синку?" (Академія Амбрелла)

У цьому реченні міститься фразеологічна одиниця "mud in your ears", яка означає, що людина не чує або не розуміє те, що говорять. "Оглух" — український еквівалент фразеологічної одиниці "mud in ears", що передається безпосередньо з англійської мови.

"You haven't been this sober since you were a teenager, since you decided to keep the ghosts at bay." — "Останнього разу такий ясний розум у тебе був у дитинстві, коли ти дав відсіч привидам." (Академія Амбрелла)

У цьому реченні містяться дві фразеологічні одиниці: "sober" та "keep the ghosts at bay". "Sober" означає трезвий, але в контексті даного речення має більш широке значення, що передається як "ясний розум". "Keep the ghosts at bay" означає уникнути чогось неприємного або тривожного.

Отже, використання фразеологічних одиниць, перекладених з англійської на українську за допомогою способу семантичного запозичення,

дозволяє передати унікальні значення та виразність оригінальних фразеологізмів. Використання контексту та розуміння семантики слів допомагає забезпечити правильний переклад. Цей спосіб дозволяє передавати не лише лексичне значення, але й ідіоматичні вирази та виразність мовного образу.

2.2.2. Синтаксичне уподібнення

Речення, які містять фразеологічні одиниці, мають фіксований зміст, який важко зрозуміти при діленні на частини. У таких випадках використовують **синтаксичне уподібнення** — збереження незмінної синтаксичної структури цілих висловів, що складаються з кількох слів [12].

Розглянемо на прикладі такі випадки, у яких в перекладі краще використовувати спосіб синтаксичного уподібнення.

"If our game had been a baby, I probably would've drowned it in the toilet at prom." — *"Якби наша гра була дитиною, я б утопила її в унітазі на випускному."* (Містичний квест: Бенкет Круків)

Обидва речення мають складну структуру, що складається зі сполучників *"If"* та *"I probably would've"*, а також з фразеологічної одиниці *"drowned it in the toilet at prom"* або *"утопила її в унітазі на випускному"*. У перекладі було використано синтаксичне уподібнення, де речення складається зі сполучень *"Якби"* та *"я б"*, а фразеологічна одиниця перекладена збільшеною кількістю слів.

Обраний спосіб перекладу базується на тому, що в українській мові відсутня фразеологізм *"drown in the toilet at prom"*, тому використовується синтаксичне уподібнення, щоб передати той же сенс.

"She is putting herself out there, so you need to put yourself in there." — *"Вона там викладається на повну, тож ти маєш вкластися туди."* (Як я зустріла вашого батька)

У цьому випадку обидва речення мають просту структуру та складаються з фразеологічних одиниць *"putting herself out there"* та *"put*

yourself in there". У перекладі було використано синтаксичне уподібнення, де речення складається зі сполучень "Вона там викладається на повну" та "ти маєш вкластися тут".

У реченні *"It's like I'm an artist and you're my favorite brush"*, фразеологічна одиниця *"favorite brush"* має переносне значення "найулюбленіший інструмент у роботі". Українською мовою це можна передати за допомогою слова "пензлик", що також має переносне значення "найважливіший інструмент у роботі художника".

У цьому випадку, перекладач використовує структуру речення, що максимально повторює структуру речення англійською мовою.

"You know, usually at this point, Poppy jumps in and takes over." — "Знаєш, у такі моменти втручається Понні і все вирішує." (Містичний квест: Бенкет Круків)

У реченні використано стратегію синтаксичного уподібнення, оскільки структура речення залишається майже незмінною, але замість ідіоми *"to jump in and take over"* використовується український аналог *"втручатися і все вирішувати"*. Це дозволяє зберегти оригінальну структуру речення та передати його смислове навантаження українською мовою.

"And who's this bag of sunshine you brought with you?" — "А що це за промінчик сонця с тобою?" (Містичний квест: Бенкет Круків)

У цьому реченні також використано стратегію синтаксичного уподібнення, оскільки фразеологізм *"a bag of sunshine"* перекладений як *"промінчик сонця"*, що зберігає загальний зміст виразу, але змінює його форму. Структура речення також зберігається майже незмінною, що дозволяє передати оригінальне смислове навантаження.

"Headache that feels like someone shoved a box of cotton up into your nose and through your brain." — "Головний біль наче тобі хтось насував вату в мозок через ніс." (Академія Амбрелла)

Український переклад фразеологізму *"a box of cotton"* — *"вата"* — зберігає загальний зміст, а словосполучення *"up into your nose and through"*

your brain" замінено на "в мозок через ніс". Ця заміна дозволяє зберегти загальний зміст фрази та передати її відчуття українською мовою.

"*You wanna talk about your feelings? — No, that window closed.*" — "Хочеш поговорити про почуття? Ні, це віконце зачинилось." (Можливо так)

У цьому реченні міститься фразеологічна одиниця "*that window closed*", що означає, що можливість для чогось минула. Для перекладу цього речення з англійської на українську використано спосіб синтаксичного уподібнення. Український еквівалент фразеологічної одиниці "*that window closed*", де структура речення залишається незмінною.

"*Together, we will take this city by storm.*" — "Разом ми візьмемо це місто штурмом." (Як я зустріла вашого батька)

У цьому реченні міститься фразеологічна одиниця "*take this city by storm*", що означає швидко та ефективно досягти успіху або перемоги. Для перекладу цього речення з англійської на українську використаємо спосіб синтаксичного уподібнення:

"*Разом ми візьмемо це місто штурмом*" — український еквівалент фразеологічної одиниці "*take this city by storm*", де структура речення залишається незмінною. Цей спосіб використовується для передачі значення фразеологічної одиниці, яке вже знайоме в українській мові, але може бути важким для передачі буквально.

"*But there is a way to leap out of the lake of fire.*" — "Але завжди є спосіб вийти геть з вогняного озера." (Можливо так)

У цьому реченні міститься фразеологічна одиниця "*lake of fire*", яка означає стан душі, коли людина переживає духовну кризу або страждає від відчуття провини.

В українському перекладі використовується аналогічна структура речення зі збереженням метафори "вогняне озеро". Це дозволяє передати точніше фразеологічне значення фрази та стилістику оригінального тексту.

"*I feel like Beowulf after he slew Grendel.*" — "Почуваюся, як Беовульф, що вбив Гренделя." (Містичний квест: Бенкет Круків)

У цьому реченні міститься фразеологічна одиниця "*slew Grendel*", яка означає вбити когось.

В українському перекладі використовується аналогічна структура речення зі збереженням метафори.

Речення з фразеологічними одиницями важко розібрати на компоненти. Тому використовують стратегію синтаксичного уподібнення, зберігаючи синтаксичну структуру виразів. Це передає фіксований зміст і стиль фразеологічних одиниць. При перекладі з англійської на українську використовують різні способи синтаксичного уподібнення, залежно від фразеологічних одиниць та мови. Мета — передати зміст точно та відповідно до оригіналу.

2.2.3. Підбір аналога

Далі розглянемо декілька прикладів речень з фразеологічними одиницями, які можуть бути перекладені з англійської на українську використовуючи **спосіб підбору аналога** — це спосіб перекладу, який дозволяє зберегти структуру речення, але замінює конкретні фразеологічні одиниці або вирази на їх еквіваленти з іншою мовою.

"*A mascara crisis.*" — "*Косметична катастрофа*" (Фокус Покус 2)

У цьому реченні міститься фразеологічна одиниця "*mascara crisis*", яка описує ситуацію, коли макіяж не виглядає як очікувалося, або бентежить зовнішній вигляд загалом.

Для перекладу цього речення з англійської на українську використано спосіб підбору аналога: "*Косметична катастрофа*" — український аналог фразеологічної одиниці "*mascara crisis*", який передає те ж значення і має подібний виразовий потенціал.

"*Where is the groomzilla?*" — "*Де твій зациклений жених?*" (Нестримне весілля)

У цьому реченні міститься фразеологічна одиниця "groomzilla", яка поєднує в собі слова "жених" та "годзілла" і описує жениха, який дуже контролює підготовку до весілля і проявляє ознаки стресу та агресії. "Де твій зациклений жених?" — український аналог фразеологічної одиниці "groomzilla", який передає те ж значення та має подібний виразовий потенціал.

"Make me see him. There he is. Yes. There he is, the little do-gooder." — "Покажіть... а ось і він. Так. Ось ти де, клятий клоун." (Персонаж)

У цьому реченні містяться дві фразеологічні одиниці: "make me see him" та "do-gooder". "Make me see him" означає примусити когось показати кому-небудь іншому. "Do-gooder" — це іронічний термін для опису людини, яка докладає надмірних зусиль, щоб робити добро, або тієї, хто ставить свої добрі наміри на перший план, навіть якщо це може бути шкідливим для інших.

Український еквівалент для цієї фразеологічної одиниці може бути "добродій", "добродійка", "добродійство", проте перекладач скористався стратегією підбору аналога і вибрав "клоун", що має іронічний відтінок та передає тон та смисл оригінального висловлювання.

"Dead like... 'kaputski'?" — "Тобто кінець... 'гапличисько'?" (Джуманджи: Наступний рівень)

У цьому реченні міститься фразеологічна одиниця "kaputski", яка означає, що щось мертве або не працює. Для перекладу цього речення з англійської на українську використовуємо спосіб підбору аналога:

"Тобто кінець... 'гапличисько'?" — український еквівалент фразеологічної одиниці "kaputski", що передається аналогічним виразом. Цей спосіб був використаний, оскільки в українській мові є багато аналогічних фразеологізмів, які мають схоже значення і використовуються в тих самих ситуаціях.

"Alas, I'm a stranger in a strange land..." — "Нажаль, це для мене незнайома територія..." (Містичний квест: Бенкет Круків)

У цьому реченні міститься фразеологічна одиниця "*a stranger in a strange land*", яка означає, що людина відчуває себе незручно в незнайомому оточенні. Для перекладу цього речення з англійської на українську також використаємо спосіб підбору аналога: "*це для мене незнайома територія...*" — український еквівалент фразеологічної одиниці "*a stranger in a strange land*", який передає аналогічну ідею.

"*So I guess that makes me a joyless bean then.*" — "*Тоді я безрадісна квасолинка.*" (Містичний квест: Бенкет Круків)

Український переклад використовує стратегію підбору аналога, де "*joyless bean*" було перекладено як "*безрадісна квасолинка*". Ця фразеологічна одиниця переносного значення, яка описує людину, яка не відчуває радості або не вміє її виражати. Таким чином, вираз "*безрадісна квасолинка*" добре передає це значення і має певний гумористичний ефект, оскільки такий вислів не є типовим для української мови.

"*...I'm known all around the city as Mr. Proposal Fail.*" — "*...мене все місто знає як містера «Невдале весілля».*" (Як я зустріла вашого батька)

Український переклад також використовує стратегію підбору аналога, де "*Proposal Fail*" було перекладено як "*Невдале весілля*". Ця фразеологічна одиниця використовується, щоб описати людину, яка постійно зазнає невдач у власному житті. Український переклад передає це значення та додатково підкреслює його, зв'язуючи цю фразеологічну одиницю з подією, яка асоціюється з невдачею в особистому житті.

"*They say there's no such thing as having FOMO inside of FOMO.*" — "*Кажуть, всередині Суму, не має суму.*" (Як я зустріла вашого батька)

Речення містить фразу "*FOMO*", що є скороченням від англійської фрази "*fear of missing out*", що означає страх пропустити щось важливе або цікаве. У цьому випадку автор використовує фразу "*having FOMO inside of FOMO*" для підсилення ідеї, що він відчуває подвійний страх пропустити щось важливе.

Український переклад фразеологічної одиниці у цьому випадку було підібрано способом підбору аналога, тому що в українській мові немає точного еквіваленту фразі "*FOMO*". Автор перекладу використовує фразу "*всередині Суму, не має суму*", щоб передати ідею подвійного страху, що описується в оригінальному тексті. Це вільний переклад, але він зберігає ідею страху втратити щось важливе, яка є основною ідеєю фрази "*FOMO*".

У цьому випадку автор перекладу використовує каламбур, що є однією з технік перекладу. Цей спосіб дозволяє використовувати мовні ігри та жарти, щоб передати ідеї та нюанси оригінального тексту. Каламбур є досить ефективним способом перекладу фразеологічних одиниць, оскільки дозволяє зберегти гумор та іронію, що часто містяться в таких висловах.

"Well, Valentina's setting the three of us up tonight, on a traditional American friends setup." — *"Валентина привела сьогодні вас на традиційну американську дружню зустріч."* (Як я зустріла вашого батька)

У цьому випадку, перекладач використав стратегію підбору аналога, оскільки фразеологічна одиниця "*friends setup*" може бути описана кількома способами, і перекладач вибрав найбільш відповідний варіант "*дружня зустріч*", який передає не лише семантику фразеологізму, але і відтінок мовлення оригіналу.

"It's an inside joke." — *"Це наш спільний жарт."* (Академія Амбрелла)

У цьому випадку також використано стратегію підбору аналога, де перекладач вибрав відповідне словосполучення, що передає сенс оригіналу. Варіант "*спільний*" передає той факт, що цей жарт є спільним для певної групи людей.

"Are we not going to address the large, menacing presence to our right?" — *"Ми ж не збираємось проігнорувати того гицля праворуч?"* (Містичний квест: Бенкет Круків)

У цьому випадку важливо розуміти контекст, в якому вжито дану репліку. Тут герой звертається до свого друга, який несподіванно прийшов з охоронцем. Тому перекладач використав стратегію підбору аналога, де він не

просто передав фразеологізм, але також вдало передав сенс і відтінок мовлення оригіналу. Використання слова "гуцель" допомогло передати не лише семантику фразеологізму, але й відтінок "небезпечності" та "величезності" тієї людини, про яку йде мова.

Отже, перекладацький спосіб підбору аналога дозволяє зберегти структуру речення, але замінює конкретні фразеологічні одиниці або вислови на їх еквіваленти з іншою мовою. Перекладачі використовують цей спосіб, щоб зберегти смисл та виразовий потенціал фразеологічних одиниць під час перекладу. Крім того, в деяких випадках застосовуються мовні ігри та жарти, такі як каламбури, для передачі ідей та нюансів оригінального тексту. Використання способу підбору аналога допомагає забезпечити точний та ефективний переклад фразеологічних одиниць між мовами.

2.2.4. Описовий переклад

У наступних прикладах для передачі сенсу фразеологічних одиниць, які не можуть бути перекладені буквально або мають відмінне від буквального значення використання, було використано **описовий переклад**.

"*You know what time it is? It's crime o'clock, baby.*" — "Що зараз трапиться? А трапиться вбивство." (Персонаж)

У цитованому реченні, фразеологізм "*crime o'clock*" не має прямого перекладу на українську мову. Слово "*вбивство*" було використано для передачі загального сенсу речення, який має бути зрозумілим для україномовного читача. Також, додання слова "*baby*" в кінці речення не має прямого перекладу, тому не було передано в перекладі.

"*And then, I realized that Bali was un-Bali-vably expensive.*" — "А поміж я зрозумів, що Балі це добіса дуже дорого." (Нестримне весілля)

У цьому реченні, фразеологізм "*un-Bali-vably*" є грифоном на підставі назви місця "*Bali*" і не має точного перекладу на українську. Тому, описовий переклад "*добіса дуже дорого*" було використано для передачі загального

сенсу фрази. Додавання слова "*добіса*" допомогло передати ідею, що ціни на Балі надзвичайно високі, але в даний момент неможливо передати сам фразеологізм.

"*You were a pity invite!*" — "*Тебе сюди не запрошували!*" (Нестримне весілля)

У цьому реченні, фразеологізм "*pity invite*" не має точного перекладу на українську мову. Тому, описовий переклад "*тебе сюди не запрошували*" було використано для передачі загального сенсу фрази.

"*Guy can take a shoe to the face better than anybody I know.*" — "*Гаю можна наступити на обличчя, а він і не скривдиться.*" (Персонаж)

У цьому реченні фразеологічна одиниця "*take a shoe to the face*" вживається в переносному значенні і означає "*витримати неприємності або критику з достатньою стійкістю*". Український переклад "*наступити на обличчя*" не відображає цього переносного значення, тому що він передає лише буквальне значення висловлювання. Описовий переклад, яким було скористано у перекладі, більш точно відображає переносне значення висловлювання, оскільки передає більш широкий спектр можливих трактувань.

"*Gamma cut your tongue out with a grapefruit spoon.*" — "*Я тобі язика вирву.*" (Академія Амбрелла)

Фразеологічна одиниця "*grapefruit spoon*" вживається в переносному значенні і означає "*небезпечний інструмент, яким можна нанести біль або заподіяти шкоду*". Український переклад "*вирвати язика*" не передає цього переносного значення і не передає інформацію про те, що "*grapefruit spoon*" є особливо страшним способом. Описовий переклад, яким було скористано у перекладі, більш точно передає переносне значення висловлювання.

"*Just because you're not made of matter, it doesn't mean you don't matter.*" — "*Те, що ти не матеріальний об'єкт, не доводить що, ти не важливий.*" (У нас є привид)

Оригінальне речення містить фразеологізм *"to matter"*, що означає *"бути важливим"* або *"мати значення"*. Однак, в оригінальному реченні цей термін є частиною гри слів, оскільки *"matter"* (речовина) та *"matter"* (бути важливим) мають однакове вимовляння.

Перекладач використав описовий переклад, щоб передати цей гру слів. В перекладі зазначено, що хоча *"ти не матеріальний об'єкт"*, це не виключає того, що *"ти не важливий"*. Тобто, перекладач використав синоніми та контекст, щоб передати значення фразеологічної одиниці з максимальною точністю.

"War's not gonna wait for you to get pretty!" — *"Вдома чепуритимешся, а тут війна!"* (Академія Амбрелла)

Вищевказане речення також містить фразеологізм, який описує неможливість відкладати важливі рішення або дії. У цьому випадку, фразеологізм *"get pretty"* має значення *"виглядати привабливо"*. Однак, перекладач використав описовий переклад, щоб передати цей сенс, вказавши, що війна не буде чекати на те, щоб ти *"чепуривався"*.

Описовий переклад було використано в цьому випадку, оскільки фразеологізм *"get pretty"* не має прямого еквівалента в українській мові, але перекладач знайшов синоніми, які допомогли передати основне значення фразеологічної одиниці з точністю.

Отже, у наведених прикладах було використано описовий переклад для передачі сенсу фразеологічних одиниць, які мають переносне або специфічне значення і не можуть бути перекладені буквально. Використання описового перекладу дозволяє передати загальний сенс фрази, але не завжди вдається точно передати кожну нюанс фразеологізму. Однак, в перекладі було зроблено зусилля, щоб максимально точно відтворити сенс фразеологічних одиниць, зберігаючи зрозумілість для україномовного читача.

2.2.5. Додавання і вилучення.

Спосіб додавання і вилучення використовують під час перекладу фразеологічних одиниць з англійської на українську, передбачаючи введення або вилучення деяких елементів у перекладі для забезпечення зрозумілості та відповідності між оригіналом і перекладом [12].

"I love the resting witch face." — *"Серйозні відьми пички!"* (Фокус Покус 2)

У цьому реченні *"resting witch face"* — це фразеологічний вираз, що описує обличчя людини, яке виглядає серйозним, неприязним або засмученим. Перекладач вирішив використати спосіб Додавання, додавши слово *"серйозні"* до перекладу, щоб передати відтінок значення оригінального виразу. Водночас перекладач вилучив слово *"resting"* з оригінального виразу, оскільки це слово в українській мові не несе значення, яке важливе для цього контексту.

"Come on, come on! Shake a leg!" — *"Скоріше!"* (Джуманджи: Наступний рівень)

"Shake a leg" — це фразеологічний вираз, який означає "поспішати" або "починати рухатися". Перекладач вирішив використати спосіб Вилучення, вилучивши оригінальний вираз *"Shake a leg"*, і використавши слово *"Скоріше"*, щоб передати дії, яку потрібно виконати.

Вилучення фразеологічного виразу було зроблено, оскільки він не має точного еквівалента в українській мові, тому перекладач вирішив передати значення через інші слова.

"My people skills are terrible, so I never get new fans." — *"Я не вмію завойовувати нових фанів."* (Містичний квест: Бенкет Круків)

У цьому випадку перекладач використовує спосіб вилучення, оскільки видаляє частину фразеологічної одиниці *"so I never get new fans"*, що вказує на причину поганої взаємодії з людьми, тоді як український переклад цього аспекту не відображає.

"You're really jumpin' in with both feet." — *"Який бурхливий початок."* (Академія Амбрелла)

Тут перекладач використовує спосіб додавання, оскільки додає фразеологічну одиницю "бурхливий початок" для відображення семантики англійської фрази "*jumpin' in with both feet*", що означає початок дій з повною віддачею і ентузіазмом.

"*Maybe I don't need a grizzled New Yorker to show me the ropes.*" — "Може мені не потрібен спеціаліст з Нью-Йорка." (Як я зустріла вашого батька)

Цитоване речення містить фразеологічні одиниці, які не можна буквально перекласти, оскільки вони мають свої власні значення та використання в англійській мові.

Фраза "*show me the ropes*" означає "показати, як щось робити" або "навчити досягати успіху в якійсь справі". Український еквівалент цієї фразеологічної одиниці може бути перекладено як "навчити мене робити це правильно" або "показати мені, як це робити".

У цьому випадку перекладач використав спосіб вилучення, оскільки він відобразив суть фрази, не перекладаючи її буквально, тобто він не переклав слово в слово, а дав новий варіант перекладу, який ближче до українського контексту.

"- *This is, um, what would you call this, a little free-floating anxiety? - More. - Way more.*" — "- Це, як воно називається, легке панічне занепокоєння? - Дупа. - Повна дупа." (Можливо так)

У цьому випадку, перекладач використав спосіб додавання і вилучення для передачі сенсу оригіналу відповідно до української мови та культури. У перекладі додано слово "*панічне*", щоб передати сенс "*anxiety*" українською мовою. Також в перекладі було додано слово "*дупа*", яке є більш жорстким виразом, ніж "*way more*". Це було зроблено, щоб передати сенс емоційного стану персонажа та зрозуміти його в контексті української мови та культури.

Отже, у процесі перекладу фразеологічних одиниць з англійської на українську використовуються різні способи, включаючи додавання і вилучення елементів. Ці способи належать до техніки адаптації перекладу,

яка дозволяє забезпечити зрозумілість і відповідність між оригіналом і перекладом. Під час додавання можуть використовуватися описові елементи, синоніми або приблизні вирази, щоб передати сенс фразеологічних одиниць, які не мають прямого еквівалента. Водночас вилучення використовується для вилучення незначущих елементів, що не впливають на сутність фразеологічних одиниць. Комбінація цих способів допомагає забезпечити максимально точний і зрозумілий переклад, враховуючи особливості української мови і культури.

Висновки до другого розділу

Після проведеного аналізу визначено, що переклад фразеологічних одиниць з англійської на українську вимагає використання різних перекладацьких способів. Для перекладу 45 фразеологічних одиниць у нашій роботі було виділено п'ять способів: семантичне запозичення (10), синтаксичне уподібнення (11), підбір аналога (11), описовий переклад (7), додавання і вилучення. (6).

Семантичне запозичення використовується, коли точний еквівалент фразеологічної одиниці відсутній або важко передати. Завдяки йому можна передати смисл фразеологічної одиниці, хоча із незначною відхиленням від оригіналу.

Синтаксичне уподібнення уживають для збереження синтаксичної структури фразеологічної одиниці і дозволяє зберегти семантику, стиль та емоційне забарвлення фразеологічної одиниці.

Підбір аналога потребує глибокого знайомства з культурою цільової мови. Підбір аналога допомагає забезпечити точність і адекватність перекладу фразеологічних виразів.

Описовий переклад використовується для відтворення ідіом, приказок, прислів'їв та інших фразеологічних одиниць, які не можуть бути перекладені дослівно без втрати смислу.

Додавання і вилучення — ці способи використовуються для забезпечення точності та якісного передачі значення фразеологічних одиниць. Додавання містить додаткові слова або вирази у перекладі, щоб краще передати значення фразеологізму. Вилучення передбачає видалення зайвих слів, щоб зосередитися на основному значенні фразеологічної одиниці.

Кожен із цих способів має свої переваги та недоліки, і їх вибір залежить від контексту, стилю мовлення та аудиторії. Уважне врахування цих факторів є ключовими факторами для успішного перекладу

фразеологічних одиниць українською мовою в контексті сучасних фільмів та серіалів англійського походження.

ВИСНОВКИ

Дискурс — це широке поняття, що використовується в мовознавстві, соціології, психології та інших галузях для опису мовленнєвої практики та комунікативного контексту. Він охоплює систему мовленнєвих проявів, які здійснюються в певному соціальному, культурному, інституційному або ситуативному контексті.

Одним із різновидів дискурсу є медійний, який розуміємо як комунікацію, де використовуються специфічні мовні засоби та структури, які є характерними для журналістики, реклами, політичних дебатів та інших медійних форматів. Один з видів медійного дискурсу — кіно- і телевізійний дискурс, який фокусується на виробництві та споживанні кіно- і телевізійних продуктів, використовує специфічні мовні засоби для передачі інформації, розважальних ефектів, емоційного зв'язку тощо.

Фільм є художнім твором, який створюється за допомогою послідовного відтворення зображень, звуків та інших елементів, що розповідають історію або висловлюють певні ідеї. Серіал відповідно є формою телевізійного або інтернет-видання, яке складається з низки епізодів.

Комедійний жанр є одним з найпопулярніших у кіно та телебаченні, що спрямований на розважальний ефект та викликання сміху у глядачів. Комедійні фільми та серіали часто мають легку, гумористичну атмосферу, кумедні ситуації та діалоги, які розслаблюють і викликають усмішку.

У комедійних серіалах і фільмах вживають специфічні фразеологізми, що допомагають створити гумористичний ефект і підкреслити характер персонажів. Використання фразеологізмів у комедійному жанрі дає змогу показати глядачам різні аспекти життя, а також сприяє розвитку мовних навичок і збагаченню культурної свідомості.

Фразеологізми є висловами чи словосполученнями, які мають фіксовану, неоднозначну семантику і використовуються в мовленні для передачі конкретного значення або образного висловлювання. Ці вислови можуть бути ідіоматичними, культурно зумовленими або характерними для певної соціальної групи. Розуміння функцій та особливостей вживання фразеологізмів у медійному контексті допомагає краще осягнути мовну культуру і національну ідентичність, а також сприяє точному перекладу кіно- та телевізійних текстів.

Після проведеного аналізу встановлено, що переклад фразеологічних одиниць з англійської на українську вимагає застосування різних способів. У нашій роботі для тлумачення 45 фразеологічних одиниць було виокремлено п'ять перекладацьких способів: семантичне запозичення (10), синтаксичне уподібнення (11), підбір аналогів (11), описовий переклад (7) і синтез додавання та вилучення (6).

Семантичне запозичення передає смисл фразеологічної одиниці, хоча із незначним відхиленням від оригіналу.

Синтаксичне уподібнення дозволяє зберегти семантику, стиль та емоційне забарвлення фразеологічної одиниці.

Підбір аналога потребує більшого знайомства з культурою цільової мови і допомагає забезпечити точність і адекватність перекладу фразеологічних виразів.

Описовий переклад використовується для перекладу ідіом, приказок, прислів'їв та інших фразеологічних одиниць.

Додавання і вилучення забезпечують точність та якісну передачу значення фразеологічних одиниць.

Перспектива подальшого дослідження полягає в аналізі та виокремленні способів перекладу фразеологічних одиниць сучасних фільмів та серіалів інших популярних жанрів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азарова Л. Є. Особливості вивчення фразеологізмів у викладанні української мови як іноземної / Л. Є. Азарова, Л. В. Горчинська, Т. М. Пустовіт // Вчені записки ТНУ ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія. Соціальні комунікації». – Херсон, 2019. – Т. 30, № 4. – С. 1-5.
2. Азарова Л. Є., Горчинська Л. В. Фразеологізми як аспект вивчення лексики іноземними студентами. Закарпатські філологічні студії : науковий журнал / ред. І. М. Зимомря. Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2019. Т. 1, Вип. 11. С. 61-67.
3. Андрущенко, І. Фразеологічні засоби характеристики особистості в українській мові: зіставний аналіз з англійською та німецькою мовами. Наукові записки НаУКМА, 2019. - 216, 3-9.
4. Бабий І. Моделі та методи фразеологічного аналізу // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія "Філологічні науки". – 2021. – Вип. 32. – С. 9-16.
5. Борзих О.О. Роль перекладу у процесі міжкультурного спілкування / .О.О. Борзих, І.С. Гук // Філологічні науки. – 2014. – Книга 3. – С. 31
6. Бусел, В. В. Фразеологізми сучасної української мови: лексико-семантичний аналіз / В. В. Бусел. - Херсон : Гельветика, 2019. - 224 с.
7. Венжинович Н. Ф. Особливості перекладу фразеологізмів з української мови англійською / Н. Ф. Венжинович. – 2021. – С. 104.
8. Галинська О.М. Фразеологізми як знаки культурної інформації [Текст] / О.М. Галинська // Проблеми зіставної семантики : збірник наукових статей. – Вип. 10 / відп. ред. Корольова А. В. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2018.– Ч. 2. – С. 72 – 76
9. Головка М. Когнітивні особливості фразеологічних одиниць української мови // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія "Філологія". – 2021. – Вип. 76. – С. 48-53.

- 10.Гречина Л.Б. Переклад і його роль в контексті розвитку цивілізації / Л.Б. Гречина // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка . – 2013. – Вип. 2. – С. 162 – 165.
- 11.Гридасова О.І. Кінодискурс як об'єкт навчання кіноперекладу / О.І. Гридасова // Вісник Житомирського державного університету. – 2014. – № 2 (74). – С. 102–107
- 12.Ковальова Н. Кіно-дискурс українського нового хвилювого кінематографу: особливості мовленнєвої дії // Мовознавство. – 2020. – № 3. – С. 65-70.
- 13.Козаченко Н. Фразеологічна система сучасної української мови: структура та функціонування // Філологічні науки. – 2020. – № 3. – С. 71-77.
- 14.Козичинська О. Фразеологічні одиниці сучасної української мови: структурно-семантичний та функціональний аспекти // Мовознавство. – 2019. – № 1. – С. 32-38.
- 15.Костенко Л. Фразеологічні одиниці української мови як мовленнєво-культурні показники // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна». – 2022. – Т. 17. – С. 81-88.
- 16.Котова І. А. Кінодискурс: еволюція об'єкта і підхід дослідження. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія: Філологічні науки. Кам'янець-Подільський, 2012. Вип. 29(2). С. 200–203.
- 17.Крисанова Т. А. Актуалізація негативних емоцій в англійському кінодискурсі: когнітивно-комунікативний і семіотичний аспекти : дис. канд. д-ра філол. наук : Харків, 2020. 514 с.
- 18.Левченко, В. Стилiстичнi функцiї фразеологiзмiв в українській мові. Мовознавчі студії, 2019. - 7(2), 25-30.
- 19.Литвиненко О. Семантика та функціонування фразеологізмів у сучасній українській мові // Наукові праці Кам'янець-Подільського

- національного університету. Філологічні науки. – 2020. – Вип. 40. – С. 98-102.
20. Литвинова, Т. В. Фразеологічна одиниця: структура, семантика, функціонування : монографія / Т. В. Литвинова. - Київ : Видавничий дім "Слово", 2017. - 368 с.
21. Мамчич І. П. Стилiстичне вживання фразеологічних одиниць живої народної мови в художніх творах В. Чапленка / І. П. Мамчич // 2011 с.1-5.
22. Носко І. Семантична переорієнтація лексики як основний метод творення англійських неологізмів [Електронний ресурс] / Ірина Носко // Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах. — Київ, 2017. — № 35. — 2017. — Режим доступу до ресурсу: <https://doi.org/10.18372/2520-6818.35.11720>.
23. Полякова В. Сучасні підходи до аналізу фразеологічних одиниць // Наукові записки. Серія «Філологічні науки». – 2019. – Т. 168, № 2. – С. 56-60.
24. Сороквашина І., Єршоменко С. В. Особливості передачі фразеологізмів при перекладі художнього тексту з української мови на англійську. Збірник наукових статей студентів та викладачів відділення перекладу. Одеса, 2019. С. 56-59.
25. Сціра М. Фразеологізм як об'єкт вивчення в іншомовній аудиторії (доцільність використання й критерії добирання). *Studia Ukrainica Posnaniensia*. Т. 8 (1). Poznań, 2020. С. 157-166.
26. Устенко Л. Ф. Особливості функціонування фразеологічних одиниць у різних стилях української мови. Наукові записки. Серія «Філологічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / [відповідальний редактор проф. Г. В. Самойленко]. Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2021. Кн. 1. С. 40-44.
27. Фразеологічні одиниці та їх класифікація [Електронний ресурс] // ISSN 2409-1154 Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету.

- Сер.: Філологія. 2019 № 39 том 3. – 2019. – Режим доступу до ресурсу:
http://vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v39/part_3/4.pdf.
28. Arsenteva, E. Discoursal Use of Phraseological Units. Cambridge Scholars Publisher, 2021. P. 1–30.
29. Basaraba, I. O. Semantic aspect of phraseological units of the English language. In current trends and fields of philological studies in the challenging reality. / Izdevnieciba “Baltija Publishing”, 2022. pp. 137–138
30. De Gruyter / Non-Canonical Proverbial Occurrences and Wordplay: A Corpus Investigation and an Enquiry Into Readers’ Perception of Humour and Cleverness. (2015). In Wordplay and Metalinguistic / Metadiscursive Reflection (pp. 135–160).
31. Galloso M. C., Martín E. M. Phraseology and oral discourse in the TV series [Електронний ресурс] / M. C. Galloso, E. M. Martín // ISSN: 1696-019X / e-ISSN: 2386-3978. – 2023. – Режим доступу до ресурсу:
<https://revistascientificas.uspceu.com/doxacomunicacion/article/download/1717/3346>.
32. Kaimann D. Movie success in a genre specific contest: Evidence from the US film industry. Ilmenau Economics Discussion Papers, 2015. 275 p.
33. Klymenko T. A. TRANSLATION OF THE FILM TITLE AS A CULTURAL PHENOMENON [Електронний ресурс] / T. A. Klymenko, I. P. Suima // Том 33 (72) № 2 Ч. 1 2022. – 2022. – Режим доступу до ресурсу:
http://philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/2_2022/part_1/26.pdf.
34. Maria F. A phraseological approach to film dialogue: Film stylistics revisited [Електронний ресурс] / Freddi Maria. – 2023. – Режим доступу до ресурсу:
https://www.researchgate.net/publication/349758319_A_phraseological_approach_to_film_dialogue_Film_stylistics_revisited.
35. O’Sullivan, C. Translating Popular Film. Palgrave Macmillan UK, 2011. p.115-119.

36. Panin E. Concept-scheme verbalization by means of English phraseology. Науковий вісник Ужгородського університету : серія: Філологія / ред. кол.: Г. Шумицька Н. Венжинович та ін. Ужгород : ПП Данило С. І., 2020. Вип. 2 (44). С. 251-254
37. Shchyhlo L., Antipova A. Structural-semantic Features and Translation Specifics of German Phraseological Units with a Colorative Component. *Philological Treatises*, Vol. 12 (2). 2020. P. 96–103.
38. Sofiienko I. Translation of comedy films into ukrainian: through hardships to laughter [Електронний ресурс] / Inna Sofiienko // УДК 81'255=111=161.2:82-2:791.43-22. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: https://www.academia.edu/12082353/TRANSLATION_OF_COMEDY_FILMS_INTO_UKRAINIAN_THROUGH_HARDSHIPS_TO_LAUGHTER.
39. Stam R. *Film Theory: An Introduction*. Oxford : Blackwell Publishers, 2010. - 392 p.
40. Sutherland, J.-A., & Feltey, K. *Cinematic sociology: Social life in film*. Thousand Oaks, Calif: SAGE Publications, 2013. / p.496
41. The Web's Largest Resource for Famous Quotes & Sayings [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.quotes.net/mquote/73420>.
42. Weston O. Interventional Strategies in the Ukrainian Dubbing of The Simpsons Movie (2007) [Електронний ресурс] / Olena Weston // Article No.: 2499 DOI: 10.11649/cs.2499. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: <https://ispan.waw.pl/journals/index.php/cs-ec/article/download/cs.2499/8213>.
43. Yemelianova O.V., T. M. Maga *Political Phraseology and Features of its Translation in Modern English Journalistic Discourse*. Філологічні трактати, 2019 / Sumy State University: Sumy, UA / P. 66–69.

СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ

44. Англо-український словник фразеологізмів і зворотів / І. М. Рева - видавництво "Лібра Терра", 2015 рік.
45. Англо-український фразеологічний словник / К. Т. Баранцев. – К. : Т-во "Знання", 2015. – 1056 с.
46. "Словник англійської мови: фразеологія, ідіоматика, пареміологія" О. П. Слабошпицька, О. В. Шлапак - видавництво "Альтернативи", 2018 рік.
47. "Словник фразеології англійської мови" Г. П. Жайворонок, О. О. Гольова - видавництво "Лібра Терра", 2016 рік.
48. Сучасний фразеологічний словник української мови / [авт.-уклад. : А. П. Ярещенко, В. І. Бездітко, О. В. Козир та ін.]. – Харків : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2019. – 640 с.
49. Сайт Netflix [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.netflix.com/browse>.
50. Сайт Amazon Prime Video [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.primevideo.com/offers/nonprimehomepage/ref=dvm_pds_amz_PL_lb_s_g_mkw_svzbAXVvk-dc_pcrd_619999628634?mrntrk=slid_pgrid_97989285968_pgeo_1011476_x_adext_ptid_kwd-297838409645.
51. Сайт перекладу hurezka [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://hurezka.co/>.
52. Сайт перекладу AdrianZP [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.youtube.com/channel/UCvmjJ0AJsGjF0dAN_yfVY-Q.

SUMMARY

The title of my thesis is «Rendering of the English-speaking phrasemes of comedy movies and TV series into Ukrainian».

The topicality of this paper results from the orientation of linguistics and translation studies towards investigating different types of communication, in particular translation of the «HDrezka Studio» and «AdrianZP» discourse.

The aim of the work is to analyze the ways of rendering phraseological units of modern English-speaking comedy films and TV series into Ukrainian.

The outlined aim presupposed the fulfillment of the following tasks:

- ✓ to highlight features and differentiating characteristics of film and television discourse;
- ✓ to analyze the comedy genre of films and TV series in aspect of translation;
- ✓ to elaborate on the concept and features of phraseological units;
- ✓ to provide a classification of phraseological units;
- ✓ to define ways of reproducing phraseological units;
- ✓ to identify the most common ways of interpreting phraseological units in recent films and TV series of the comedy genre.

Fulfilling the tasks, we have come to the following conclusions. Discourse is a broad concept used in linguistics, sociology, psychology, and other fields to describe speech practice and communicative context. It encompasses a system of linguistic manifestations that take place in a particular social, cultural, institutional, or situational context.

One the types of discourse is media discourse, which is understood as communication using specific linguistic means and structures that are characteristic of journalism, advertising, political debate, and other media formats. One type of the media discourse is film and television discourse, which focuses on the production and consumption of film and television products and uses specific linguistic means to convey information, entertainment effects, emotional bonds, etc.

A film is a work of art created through the sequential reproduction of images, sounds, and other elements that tell a story or express specific ideas. A TV series is a form of television or online publication consisting of some episodes.

Comedy films and TV series often have a light, humorous atmosphere, funny situations, and dialogues that are relaxing and inspire laughter.

In comedy series and films, specific phraseology is used to create a humorous effect and emphasize the character of the characters.

Phraseologisms are expressions or phrases that have fixed, ambiguous semantics and are used in speech to convey a specific meaning or figurative expression.

Having carried out the the analysis, we found translation of phraseological units from English into Ukrainian required the use of different methods. In our study, five translation methods were identified for the interpretation of 45 phraseological units: semantic borrowing (10), syntactic similarity (11), analogue selection (11), descriptive translation (7), addition and omission (6).

Semantic borrowing conveys the meaning of a phraseological unit, although with a slight deviation from the original.

Syntactic similarity allows to preserve the semantics, style, and emotional part of the phraseological unit.

Analogue selection requires greater familiarity with the culture of the target language and helps to ensure the accuracy and adequacy of the translation of phraseological expressions.

Descriptive translation is used to translate idioms, sayings, proverbs, and other phraseological units.

Both addition and omission ensure the accuracy and quality of the meaning of phraseological units.

The prospect for further research entails analyzing and identifying ways of rendering phraseological units of modern movies and TV series of other popular genres.